

Sygn. akt III AUa 739/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 kwietnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Barbara Hejwowska
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz SA Krystyna Smaga (spr.)
Protokolant: protokolant sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 13 kwietnia 2016 r. w Lublinie

sprawy M. J.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o wysokość emerytury rolniczej

na skutek apelacji M. J.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 14 maja 2015 r. sygn. akt VI U 1469/14

oddala apelację.

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Barbara Hejwowska Krystyna Smaga

III AUa 739/15

UZASADNIENIE

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 13 listopada 2014 r odmówił M. J. prawa do ponownej wypłaty części uzupełniającej emerytury w okresie od 1 maja 2002 r do dnia 31 sierpnia 2011 r.

W odwołaniu od decyzji M. J. podniosła, że Sąd Apelacyjny w Lublinie ustalił jej prawo do części uzupełniającej świadczenia w spornym okresie. Mimo to organ rentowy nie wypłacił jej tego świadczenia, a nie jest prawdą, że w tym okresie wypłacano jej emeryturę w pełnej wysokości. Wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i wypłatę świadczenia.

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego odrzucenie na zasadzie przepisu art. 199 § 1 pkt 2 kpc, ponieważ sprawa pomiędzy M. J. a KRUS o prawo do wypłaty części uzupełniającej emerytury w okresie od dnia 1 maja 2002 r do 31 sierpnia 2011 r została prawomocnie rozstrzygnięta.

Sąd Okręgowy w Radomiu wyrokiem z dnia 14 maja 2015 r oddalił odwołanie na podstawie następujących ustaleń faktycznych i ich oceny prawnej.

Wnioskodawczyni M. J., urodzona (...), od 1 października 1990 r pobiera świadczenie emerytalne składające się z części składkowej i 100% części uzupełniającej. Wypłata świadczenia jest nieprzerwanie kontynuowana. Decyzją z dnia 24 października 2011 r Prezes KRUS odmówił wnioskodawczyni prawa do wypłaty nienależnie pobranej części uzupełniającej świadczenia w okresie od 1 maja 2002 r do 31 sierpnia 2011 r, ponieważ wnioskodawczyni w tym okresie była właścicielką gospodarstwa rolnego i nie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej (decyzja, k. 189 akt rentowych). Wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2014 r Sąd Apelacyjny w Lublinie zmienił decyzję KRUS z dnia 24 października 2011 r i ustalił M. J. prawo do wypłaty części uzupełniającej świadczenia w spornym okresie (wyrok, k. 39-41 akt ZUS). Wykonując orzeczenie Sądu odwoławczego, organ rentowy decyzją z dnia 16 maja 2014 r odstąpił od dochodzenia od wnioskodawczyni zwrotu pobranego świadczenia za okres od 1 maja 2002 r do 31 sierpnia 2011 r (decyzja, k. 45 akt ZUS). Pismem z 7 lipca 2014 r wnioskodawczyni, działając przez profesjonalnego pełnomocnika, wezwaniem do zapłaty zażądała od KRUS wypłaty części uzupełniającej emerytury w kwocie 64961,39 zł wraz z odsetkami ustawowymi wynikającymi z uchybienia terminowi płatności (wezwanie do zapłaty, k. 46 akt ZUS). Organ rentowy nie uwzględnił żądania wnioskodawczyni. Wskazał, że w spornym okresie świadczenie było wypłacane wnioskodawczyni w pełnej wysokości, tj. część składkowa i 100% części uzupełniającej, a zatem wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie skutkuje brakiem obowiązku wnioskodawczyni zwrotu wypłaconej w tym okresie części uzupełniającej emerytury (pismo, k. 49 akt ZUS). W konsekwencji KRUS decyzją z dnia 13 listopada 2014 r odmówił M. J. prawa do wypłaty części uzupełniającej w okresie od 1 maja 2002 r do 31 sierpnia 2011 r, wskazując że świadczenie było wypłacane wnioskodawczyni w ciągłości w pełnej wysokości, a wykonując wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie organ rentowy nie dochodzi zwrotu części uzupełniającej (decyzja, k. 54 akt ZUS).

Sąd wskazał, że zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn. Dz. U z 2013 r, poz. 1403), emerytura rolnicza składa się z części składkowej i części uzupełniającej, ustalonych zgodnie z art. 25 i 26, a stosownie do art. 28 tej ustawy w brzmieniu tekstu jednolitego (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291), tj. sprzed zmiany od dnia 1 stycznia 2013 r., dokonanej ustawą z dnia 11 maja 2012 r o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r Nr 637), wypłata emerytury ulega częściowemu zawieszeniu, jeżeli emeryt prowadzi działalność rolniczą. Zawieszenie wypłaty dotyczy części uzupełniającej i obejmuje całość lub określony ułamek tej części świadczenia na zasadach określonych w art. 28 ust. 2-8. Zgodnie z art. 44 ust. 4, zawieszenie prawa do świadczeń oraz zawieszenie lub wstrzymanie ich wypłaty stosuje się z urzędu.

Sąd Okręgowy w Radomiu dokonując analizy dokumentacji znajdującej się w aktach niniejszej sprawy ustalił, że zaskarżona decyzja organu rentowego została wydana prawidłowo i jest merytorycznie i prawnie uzasadniona.

Z akt rentowych wynika, że wypłata emerytury skarżącej w okresie od 1 maja 2002 r do 31 sierpnia 2011 r była realizowana w pełnej wysokości, na którą składała się część składkowa i 100% części uzupełniającej. Dopiero decyzją z dnia 24 października 2011 r organ rentowy ustalił, że wobec prowadzenia działalności rolniczej przez skarżącą część uzupełniająca świadczenia była wypłacana niezasadnie. Na skutek zaskarżenia tej decyzji przez wnioskodawczynię, Sąd Apelacyjny w Lublinie zmienił decyzję KRUS, ustalając że skarżącej przysługiwała wypłata części uzupełniająca emerytury w spornym okresie. Orzeczenie Sądu odwoławczego spowodowało zatem wygaśnięcie zobowiązania skarżącej do ewentualnego zwrotu wypłaconego już świadczenia w zakresie części uzupełniającej. Bezzasadne jest przekonanie skarżącej, że wyrok Sądu Apelacyjnego daje podstawę do żądania ponownej wypłaty części uzupełniającej świadczenia, w sytuacji, gdy takie było jej na bieżąco wypłacane.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy w Radomiu, w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie i orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od tego wyroku wniosła ubezpieczona, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

- rażąco naruszenie art. 6 kc, poprzez uznanie, iż Prezes KRUS udowodnił, iż wypłacał emeryturę skarżącej w pełnej wysokości, skoro nie wypłacił jej kwoty 64961,39 zł przez okres od 1 maja 2002 r do 31 sierpnia 2011 r, a także potem do dnia ponownego wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie o sygn. III AUa 485/14 z dnia 27 czerwca 2012 r, wydanego w sprawie III AUa 149/14 w dniu 16 kwietnia 2014 r, w ten sposób, że miało to wpływ na wynik sprawy,

- naruszenie art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników poprzez jej niezgodną z treścią wyroku Sądu Najwyższego w sprawie III UK 170/12 wykładnię i uznanie braku zapłaty za zapłatę,

- naruszenie art. 233 kpc, poprzez wydanie wyroku bez wszechstronnego zebrania, ani tym bardziej bez wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, w ten sposób, że miało to wpływ na wynik sprawy, w tym w szczególności poprzez sprzeczność dokonanych ustaleń z treścią żądania pozwu, który nie dotyczył zakończonej sprawy, ale części uzupełniającej świadczenia.

Apelująca wniosła o przeprowadzenie rozprawy, o zmianę wyroku w zaskarżonym zakresie, o rozstrzygnięcie o kosztach sądowych za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania za obie instancje. Apelująca wniosła o dołączenie akt sprawy III AUa 485/12 i III AUa 149/14, jakie toczyły się w Sadzie Apelacyjnym w Lublinie na okoliczność wykazywania przez Prezesa KRUS w tamtych postępowaniach okoliczności odmiennych, a mianowicie, że część uzupełniająca świadczenia nie została skarżącej nigdy wypłacona, a Sąd Najwyższy w sprawie III UK 170/12 ustalił, iż emerytura (jej część uzupełniająca) była wstrzymana od 1 maja(...)r do 30 sierpnia 2011 r, a więc odmiennie od ustaleń Sądu Okręgowego nie była wypłacona.

Skarżąca podniosła, że skoro nie wypłacono świadczenia zgodnie z ustaleniami Sądu Najwyższego, to świadczenie się należy.

Sad Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja jest bezzasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Nie są zasadne zarzuty apelacji dotyczące naruszenia prawa materialnego i prawa procesowego.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia Sądu pierwszej instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski oraz ocenę prawną. Nie zachodzi w tej sytuacji potrzeba szczegółowego ich powtarzania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 r, II UKN 61/97, OSNAP 1998/3/104, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 1999 r, I PKN 21/98, OSNAP 2000/4/143, orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2002 r, IV CKN 1244/00 Lex nr 55521).

Nie ma podstaw do wypłaty wnioskodawczyni części uzupełniającej emerytury rolniczej, bowiem świadczenie to było wyliczane w całości i wypłacane od miesiąca przyznania prawa do emerytury.

Zauważyć należy, że dopiero w 2011 r Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego powziął wiadomość, że wnioskodawczyni jest właścicielką gospodarstwa rolnego.

Pismami z dnia 4 sierpnia 2011 r Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Placówka Terenowa w R. zwróciła się do Starostwa Powiatowego w Z. oraz do Urzędu Gminy w P. o informacje, czy wnioskodawczyni i jej mąż są użytkownikami, posiadaczami lub właścicielami gospodarstwa rolnego. (akta KRUS, tom I, k. 155, 156). Urząd Gminy P. poinformował, że M. J. jest właścicielką gospodarstwa rolnego o powierzchni 4,61 ha fizycznych, co stanowi 3,837

ha przeliczeniowych, nabytego na podstawie umowy zawartej w formie aktu notarialnego Rep. AN Nr (...) z dnia 17 kwietnia 2002 r. Starostwo Powiatowe w Z. udzieliło takiej samej odpowiedzi (k.157, 160 akt KRUS, t. I).

Dopiero po powyższych ustaleniach Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wyliczyła kwotę nadpłaty części uzupełniającej emerytury wnioskodawczyni za okres od 1 maja 2002 r do 31 sierpnia 2011 r na kwotę 64961,39 zł. Kasa stwierdziła, że do odpisania jest kwota 42644,89 zł a okres do 31 października 2008 r, zaś do zwrotu jest kwota 22316,50 zł za okres od 1 listopada 2008 r do 31 sierpnia 2011 r (k. 163 akt KRUS, t. I).

Dlatego Prezes KRUS decyzją z dnia 7 października 2011 r odmówił wnioskodawczyni wypłaty części uzupełniającej emerytury rolniczej, podając że część uzupełniająca zostaje zawieszona z dniem 1 października 2011 r, a jej wypłata nie przysługiwała w okresie od 1 maja 2002 r do 30 września 2011 r.

Natomiast dwoma decyzjami z dnia 24 października 2011 r Prezes KRUS przyznał wnioskodawczyni prawo do wypłaty części uzupełniającej emerytury od dnia 1 października 2011 r, oraz wstrzymał wypłatę części uzupełniającej w okresie od 1 maja 2002 r do 30 sierpnia 2011 r. Powodem wydania tych decyzji było ustalenie, że wnioskodawczyni, która była uprawniona do renty pracowniczej i emerytury rolniczej wypłacanej w zbiegu, w okresie od 1 maja 2002 r do 19 sierpnia 2011 r była właścicielką gospodarstwa rolnego o powierzchni 4,64 ha, o czym nie powiadomiła organu rentowego. Natomiast wznowienie wypłaty części uzupełniającej świadczenia było zbycie gospodarstwa rolnego umową darowizny z dnia 19 września 2011 r.

Wnioskodawczyni odwołała się od decyzji stwierdzającej, że nie przysługiwała jej część uzupełniająca świadczenia rolniczego od 1 maja 2002 r.

To, czy wnioskodawczyni przysługiwało prawo do wypłaty w spornym okresie emerytury rolniczej w całości, a więc z częścią uzupełniająca, było przedmiotem kilkakrotnych rozstrzygnięć sądów, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym (sygn. akt III UK 170/12). Ostatecznie prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 16 kwietnia 2014 r, sygn. akt III AUa 149/14, ustalone zostało prawo wnioskodawczyni do wypłaty części uzupełniającej świadczenia od 1 maja 2002 r do 31 sierpnia 2011 r. Sąd stwierdził, że mimo, iż wnioskodawczyni była właścicielką gospodarstwa rolnego, to nie prowadziła tego gospodarstwa i nie czerpała z niego korzyści.

Żaden Sąd rozpoznający sprawę wnioskodawczyni nie poczynił ustaleń, że część uzupełniająca emerytury nie była jej wypłacana w okresie od 1 maja 2002 r do 31 sierpnia 2011 r. Również nie ma takich ustaleń w wyroku sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2013 r, sygn. III UK 170/12 (odpis wyroku dołączony również do akt rentowych, t. II, k. 35). Sąd przedstawia swoje ustalenia w uzasadnieniu wyroku. Takich ustaleń nie było choćby dlatego, że przedmiotem sprawy nie była okoliczność, czy część uzupełniająca była wypłacana, czy też nie, tylko okoliczność, czy wnioskodawczyni przysługiwało prawo do wypłaty części uzupełniającej.

Podkreślić należy, że Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego nie wstrzymał wypłaty części uzupełniającej emerytury rolniczej od 1 maja 2002 r przed 2011 rokiem, bo do 2011 r nie miał wiedzy, że wnioskodawczyni była właścicielką gospodarstwa rolnego. Fakt zawieszenia wypłaty części uzupełniającej świadczenia stwierdzany jest w decyzji ustalającej wysokość tego świadczenia. W żadnej decyzji dotyczącej emerytury rolniczej wnioskodawczyni do 2011 r nie ma rozstrzygnięcia o zawieszeniu wypłaty części uzupełniającej.

Prezes KRUS nie żądał też zwrotu wypłaconej części emerytury rolniczej. Gdyby żądał zwrotu, to musiałby wydać w tym zakresie decyzje. Decyzja taka nie została wydana, czego nie kwestionuje wnioskodawczyni. Podała bowiem na rozprawie apelacyjnej w dniu 27 czerwca 2012 r, że nie dostała decyzji o obowiązku zwrotu pobranego świadczenia (protokół w sprawie III AUa 485/12, koperta, k. 98 akt sprawy niniejszej).

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w piśmie procesowym z dnia 5 lutego 2016 r podała, że część uzupełniająca była wypłacana na bieżąco, była też wyliczana wysokość całej emerytury za cały sporny okres od 1 maja 2002 r. Natomiast zmniejszenie wysokości wypłacanej emerytury wynikało z egzekucji prowadzonej ze świadczenia

skarżącej na podstawie tytułów wykonawczych kierowanych przez komornika sądowego (pismo procesowe, k. 77 - 86 akt sprawy).

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc oddalił apelacje jako bezzasadną.

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Barbara Hejwowska Krystyna Smaga